

16.3.2018

EOAK/1387/2018

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Juha-Pekka Konttinen

KEHITYSVAMMAISEN HENKILÖN YHTEYDENPIDON RAJOITTAMINEN

Kirjoititte kehitysvammaisen päämiehenne - - - ja hänen äitinsä yhteydenpidon rajoittamisesta - - - kuntayhtymän - - --yksikössä. Kerroitte, että - - - lääkärin 9.2.2018 tekemän väliarvion mukaan päämiehenne ja hänen äitinsä tapaamisille oli asetettu kirjoituksessanne selostettuja rajoituksia. Kirjoituksenne mukaan olette suunnitellut kantelun tekemistä aluehallintovirastolle.

Koska oikeusasiamiehen kanslian edustajat olivat tehneet marraskuussa 2017 tarkastuksen - - - kuntayhtymän - - --yksikköön, pyysitte mahdollista arviota, lausuntoa tai ohjeistusta päämiehenne asunnon soveltuvuudesta tapaamispaikaksi.

Asianna esiteltiin oikeusasiamies Petri Jääskeläiselle. Hänen pyynnöstään ilmoitan Teille seuraavan.

- - --yksikön tarkastuspöytäkirjasta ilmenee tarkastuskäynnillä tehdyt havainnot ja oikeusasiamiehen toimenpiteet. Oikeusasiamiehen tehtäviin ei kuulu antaa kirjoituksessanne kuvattua lausuntoa tai arviota asunnon sopivuudesta tapaamisten toteuttamispaikaksi.

Perustuslain 21 §:n 1 momentista ilmenee, että jokaisen on voitava saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjaratkaisussaan 16.1.2018 T 113 (KHO 2018:8) arvioinut valituksen tutkimisedellytyksiä asiassa, joka koski kehitysvammaisen henkilön yhteydenpidon rajoittamista kehitysvammapsykiatrian yksikössä. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että koska valittajalla ei ollut käytettävissään muuta tehokasta oikeussuojakeinoa eikä muuta keinoa saada oikeussuojapyyntöään tuomioistuimessa tutkittavaksi, hallinto-oikeuden olisi tullut tutkia valittajan vaatimukset, vaikkei yhteydenpidon rajoittamista koskevaa toimintamallia voitukaan pitää valituskelpoisena päätöksenä.

Ottaen huomioon edellä todettu, Teillä on siis halutessanne mahdollisuus saattaa päämiehenne yhteydenpidon rajoittamista koskeva lääkärin väliarvio/päätös valituksena tuomioistuimen (- - - hallinto-oikeuden) tutkittavaksi. Oikeusasiamies ei voi ottaa kantaa mahdollisen valituksen menestymiseen.

Vakiintuneen käytännön mukaan oikeusasiamies ei tutki asiaa, joka on jo vireillä tuomioistuimessa tai toisessa viranomaisessa tai on mahdollista sinne saattaa.

Mikäli tarvetta asian tutkintaan on vielä tuomioistuimen tai valvovan viranomaisen ratkaisun jälkeen, voitte kääntyä uudelleen oikeusasiamiehen puoleen. Kiinnitän kuitenkin huomiota siihen, että oikeusasiamies ei voi muuttaa tai kumota viranomaisten tai tuomioistuinten ratkaisuja.

Tästä vastauksesta lähetetään jäljennös tiedoksi - - - kuntayhtymälle.